

DIVADLO JAKO SPOLEČENSKÁ INSTITUCE 1

16. 11. 2016

DIVADLO JAKO SPOLEČENSKÁ INSTITUCE

- MODEL VNĚJŠÍHO KOMUNIKAČNÍHO SYSTÉMU DRAMATICKÝCH TEXTŮ
  - Nezohledňuje se vnitřní komunikační systém (jak postavy spolu komunikují uvnitř dramatického textu)
  - Ve vnějším komunikačním systému se zohledňují všechny existující faktory, nejen cesta od vysílače (text) k příjemci (recipient):
    - vysílač
    - příjemce
    - kanál
    - zpráva (komplex znaků)
    - kód

DIVADLO JAKO SPOLEČENSKÁ INSTITUCE

- **vysílač** – plurimediální text (autor)
- **přijímač** – recipient (divák, čtenář, posluchač...)
- **kanál** – fyzikální a psychické spojení mezi vysílačem a přijímačem
- **zpráva** – komplex znaků (informací)
zprostředkovaných kanálem od vysílače k přijímači

DIVADLO JAKO SPOLEČENSKÁ INSTITUCE

- **kód** – vysílač zprávu zakóduje (jde např. o komplex vyjadřovacích prostředků inscenace – míru stylizace atp.) a vysílač ji dekóduje
  - vysílací a přijímací kódy jsou identické jen ideálně – ve skutečnosti se překrývají pouze částečně
  - přijímačem dekódované obsahy se nekryjí plně s obsahy, které zakódoval vysílač
  - zpráva zprostředkovaná kanálem se více nebo méně proměňuje i vzhledem k vlastnímu šumu kanálu

DIVADLO JAKO SPOLEČENSKÁ INSTITUCE

- **AUTORSKÁ SOCIOLOGIE**
- Vztah dramatického textu k empirickému autorovi = autorská sociologie (sociologie autora)
- jedinec je ve svém myšlení a jednání spoluurčován společenskými normami
  - individuální revolta proti normám je také společenský fenomén (revolta potřebuje existenci těchto norem)
- struktura dramatického textu souvisí se sociálním pozadím autora

DIVADLO JAKO SPOLEČENSKÁ INSTITUCE

- autor je zároveň tvůrčí jedinec – individualita
- autor dramatického textu vstupuje do veřejné komunikace – orientace na společensky danou normu této veřejné role, kterou naplňuje, nebo narušuje
- takové veřejné role jsou historicky variabilní – autor jako:
  - interpret nábožensko-politického mýtu národa
  - zvěstovatel daných norem jednání
  - idealizující zvěstovatel stavově vázané sebe prezentace

DIVADLO JAKO SPOLEČENSKÁ INSTITUCE

- společensky ustanovený bavič
- satirický kritik chybného sociálního chování
- propagátor revolučních myšlenek
- morální instituce
- mluvčí neprivilegovaných skupin
- experimentátor a inspirátor komunikačních procesů

DIVADLO JAKO SPOLEČENSKÁ INSTITUCE

- Sociální funkce dramatického autora
  - expresivní – dramatik artikuluje už existující společenský konsenzus
  - instrumentální – konsenzus má být teprve vytvořen nebo změněn

DIVADLO JAKO SPOLEČENSKÁ INSTITUCE

- Vnitřní organizace produkčních funkcí v divadle
  - bohatě členěná struktura divadel teprve postupně od 19. stol. (vznik funkce režiséra atp.)
  - stálý soubor vs. skupina ad hoc angažovaných umělců
  - hraní repertoár vs. en suite (v blocích)